

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА	
Вх.№	18-176
ОТ	24.03.2017 год.

ДО: МИНИСТЪР ПРОФ. ДХН НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
Министерство на Образованието и Науката

СИГНАЛ

от чл.-кор. на БАН проф. дфн Емил Нисимов,
и чл.-кор. на БАН проф. дфн Валентина Петкова

ИЯИЯЕ-БАН, Лаборатория „Теория на елементарните частици“ (ТЕЧ)

Относно: нарушение на член 4, ал.(1) и член 4, ал.(4) от ЗРАСРБ в процедура по конкурс за „професор“ в Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН

Уважаеми господин Министър,

С настоящия сигнал бихме желали да обърнем внимание на поредица нарушения на разпоредбите на Закона за Развитие на Академичния Състав в Република България – член 4, ал.(1) и член 4, ал.(4) от страна на Дирекцията и Научния съвет на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика (ИЯИЯЕ) при БАН при избора на научно жури по обявения в Държавен в-к, бр.7 от 20.01.2017 год. конкурс за академичната длъжност „професор“ по шифър 4.1 Физически науки (Теоретична и математическа физика – статистики в пространства с ниски размерности).

Тук по-долу накратко е изложена хронологията на събитията довели до този резултат (отделно прилагаме копия от свързаните документи).

На 08.12.2016 в качеството ми на ръководител (чл.-кор. Е.Н.) на първично звено - лаборатория «Теория на елементарните частици» (Лаб. «ТЕЧ») към ИЯИЯЕ-БАН внесох в Научния съвет на Института предложения за откриване на 3 (три) процедури по конкурси за академична длъжност «професор» в нашата лаборатория със солидна аргументация, както за обективната необходимост от тези длъжности и важността им за развитието на международно признати научни направления, с които ИЯИЯЕ заема видимо място на международния академичен ландшафт, така и с подробна обосновка на научните качества и достижения на тримата потенциални кандидати за съответните конкурси (докладите са приложени тук – документ 1).

Въпреки това, директорът на ИЯИЯЕ доц. Димитър Тонев реши да обяви само два конкурса за «професор», при което решението на НС за откриване на двете процедури бе взето, като бяха обсъждани само по един конкретен кандидат за всяка от двете процедури; в доклада си директорът беше определил като евентуален кандидат за дискутирания тук конкурс доц. дфн Людмил Хаджииванов, виж приложения протокол от заседанието на НС на 15.12.2016 – документ 2. Наличието на трети мой (на чл.-кор. Е.Н.) доклад за професорски конкурс беше укрит от вниманието на членовете на НС.

На 23.02.2017 научният секретар на ИЯИЯЕ поиска по електронната поща от мен (чл.-кор. Е.Н.) като ръководител на първичното звено да предложим научни журита (НЖ) за обявените два конкурса за професори в ИЯИЯЕ по тематики на Лаб. «ТЕЧ». За единия конкурс (дискутиран тук) заявиха участието си двама кандидати сътрудници на Лаб. «ТЕЧ» - доц. дфн Людмил Хаджииванов и доц. дфн Недялка Стоилова. Въз основа на допитване по електронната поща до

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

хабилитирания състав на лабораторията бяха съставени двете журита и предложени за утвърждаване на заседанието на Научния съвет (НС) на 02.03.2017 г. В журито за конкурса с двамата кандидати съзнателно бяха включени 5 външни члена (т.е. повече от минимално изискваните 3-ма), за да се ограничат възможни вътрешни зависимости и се осигури по-независимо и безпристрастно оценяване.

Изготвените предложения за двете НЖ на лаборатория «ТЕЧ» бяха обсъждани на две заседания на НС на ИЯИЯЕ, на които присъства като наблюдател и чл.-кор. В. Петкова - председател на Експертния съвет на Направление «Теоретична и математическа физика» (ТМФ). За сведение, Лаб. «ТЕЧ» има 4-ма представители в този НС от 21 члена (чл.-кор. Емил Нисимов, ръководител на лабораторията, доц. Лъчезар Георгиев, който е един от заместник-директорите на ИЯИЯЕ, както и двамата кандидати в конкурса). Общо Направлението «ТМФ» има 7 представители. С изключение на председателя на НС чл.-кор. Чавдар Стоянов (с научни интереси и резултати и по теоретична, и по експериментална ядрена физика), останалите 13 члена на НС са от експериментални и/или по-приложни изследователски области.

На тези две заседания на НС събитията се развиха така, както накратко ги е изложила доц. Н. Стоилова в своя сигнал до МОН (вх. № 94-1347 от 21.03.2017 – приложен документ 3).

В допълнение към написаното от нея, декларираме следното:

I. Декларация на чл.-кор. Е.Н.:

1. На заседанието на НС на 02.03.2017 предложеният и одобрен от мнозинството хабилитирани учени в първичното звено състав на журито за професорския конкурс с двамата потенциални кандидати не беше утвърден от НС под претекст, че единият от предложените членове на журито доц. Александър Ганчев не можел да бъде нито вътрешен, нито външен член.

След заседанието на 02.03.2017 изпратих писмо до директора доц. Димитър Тонев, зам.-директора Лъчезар Георгиев и председателя на НС чл.-кор. Чавдар Стоянов, а след това и официален доклад до НС, в които подробно обясних, защо решението им да не допуснат доц. А. Ганчев и като вътрешен член на НЖ по конкурса с двамата кандидати е законово необосновано. Въпросните писмо и доклад (приложени документ 4а и документ 4б) бяха игнорирани напълно. Ние (чл.-кор. В.П. и чл.-кор. Е.Н.) държим да отбележим, че доц. А. Ганчев беше, може би, най-подходящият за това жури експерт, понеже е писал рецензии за дисертациите за «доктор на науките» и на двамата кандидати.

2. На следващото заседание на НС на 16.03.2017 беше представено от нас ново предложение за жури – този път одобрено от огромното мнозинство на всички сътрудници на Лаб. «ТЕЧ», срещу което се възпротивиха зам.-директорът доц. Л. Георгиев и доц. Н. Николов от Лаб. «ТЕЧ» с два свои доклада (документи 5а и 5б), прочетени на заседанието на НС на 16.03.2017 и внушаващи на членовете на НС неоснователни и неотговарящи на законовите уредби обвинения срещу мен (чл.-кор. Е.Н.). По този случай изпратих от своя страна два доклада до НС с коментари и отговори на обвиненията, тъй като на самото заседание на НС на 16.03.2017 не ми бе дадена възможност за адекватен отговор. Копия от тези мои доклади също са приложени тук (документи 6а и 6б).

3. По повод тълкуването на чл. 4, ал. (1) от ЗРАСРБ - относно правомощията на първичното звено да предлага състав на научно жури по конкурси за академични длъжности, а НС да го утвърждава (или да не го утвърждава), но не и да го избира по свое усмотрение отнемайки правата на първичното звено - разбрахме от председателя на НС чл.-кор. Ч. Стоянов следното:

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

По поръчение на дирекцията юристката на института г-жа Лина Николова е изготвила становище, според което терминът «утвърждава» имал «по-широк юридически смисъл», отричащ нашето разбиране – с други думи, че НС имал право «оперативно» да променя и избира по свое усмотрение научното жури, без да се съобразява с предложението на първичното звено. Това наложи да се потърси независимо юридическо мнение – за целта помолих колегата проф. Владимир Добрев, който има познат адвокат, да поиска срочно официално становище. За по-сигурно се обърнахме за кратко становище и към друга адвокатска кантора. **И двете последни становища потвърждават недвусмислено нашето тълкуване на чл. 4, ал (1) от ЗРАСРБ** (копия на трите правни становища са тук – документи 7а, 7б и 7в).

Ние също така бихме посочили следната очевидна несъстоятелност в заключителния аргумент на г-жа Л. Николова - юристката на ИЯИЯЕ (цитираме):

*«При вземането на решение във връзка с **избиране** и утвърждаване на членове на научно жури за оценяване на кандидати за заемане на академичната длъжност, Научният съвет не е обвързан от предложението на първичното научно звено.»*

Г-жа Л. Николова изхожда от **погрешната презумпция за право на «избор»** за НС при утвърждаване на научни журита. Такова право не е дадено на НС нито в член 4, ал.(1) на ЗРАСРБ, нито в други свързани законови актове, следователно нейното становище не е юридически издържано.

4. По повод описаното в сигнала на доц. Н. Стоилова до МОН с вх.№ 94-1347 от 21.03.2017 (приложен документ 3) и в моя доклад до НС (приложен документ 6а) среднощно обаждане на доц. Л. Георгиев по телефона до мен преди заседанието на НС на 16.03.2017 в опит да ме склони да убедя доц. дфн Н. Стоилова да се оттегли от конкурса (при това признато от доц. Л. Георгиев пред НС), държа да заявя следното:

Считам това деяние на зам.-директора доц. Л. Георгиев не само като груб административен натиск, но и като обида и унижение на личното ми достойнство като член-кореспондент на БАН.

II. Декларация на чл.-кор. Е.Н. и чл.-кор. В.П.

1. Във връзка с внушението, прозвучало в изказването на доц. Л. Георгиев на заседанието на НС на 16.03.2017, че трудовете само на единия от кандидатите са по темата на конкурса:

Считаме, че е свършено недопустимо член на НС да прави оценъчни коментари (при това голословни) за кандидатите при обсъждане на журито на конкурса – това е в правомощията на журито. Нашето лично експертно мнение е, че темата на конкурса е много широка, понятието «статистика» има различни интерпретации в различни области на теоретичната и математическа физика, както се демонстрира и от различните конкретни подходи в трудовете на двамата кандидати.

2. С това си поведение зам.-директорът доц. Л. Георгиев демонстрира явно пристрастие още преди старта на самия конкурс, което изключва негово участие като обективен и безпристрастен член на журито на конкурса. Призовавайки за оттеглянето на единия кандидат в конкурса доц. Л. Георгиев се държи като "свързано лице" с другия кандидат в същия конкурс по смисъла на член 4, ал.(4) на ЗРАСРБ:

„Чл. 4. (4) За членове на научното жури по ал. 1 не могат да бъдат избирани лица, които са свързани лица по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби с кандидат за придобиване на научна степен или заемане на академична длъжност, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито.“

3. Но с горните изявления намесата на зам.-директора доц. Л. Георгиев не приключва. От висотата на своя началнически пост той упражни груба административна намеса като дирижира избора на НЖ и наложи в нарушение на член 4, ал. (1) от ЗРАСРБ, при пасивното съглашателство на членовете на НС, нов състав на журито, коренно подменящ предложени състав от първичното звено лаборатория «ТЕЧ». В частност, чл.-кор. Е.Н. и единият от кандидатите по конкурса доц. дфн Н. Стоилова (и двамата членове на НС) демонстративно напуснаха заседанието на НС при разиграване на този академичен фарс.

В окончателния основен състав на журито са включени доц. Л. Георгиев и доц. Н. Николов като вътрешни членове след **взаимното им предлагане един друг и без одобрение от първичното звено**, както и предложения от доц. Н. Николов като външен член доц. Васил Цанов (пенсионер от ФМИ на СУ). Извадени от основния състав са двамата международно известни френски учени проф. Richard Kerner и проф. Иван Костов (бивш наш колега), а също и доц. Трифонов (пенсионер, асоцииран член на ИЯИЯЕ). Отпаднал е и резервният външен член доц. Христо Димов от ФзФ на СУ. Трябва да отбележим, че доц. Васил Цанов е уважаван и от нас математик, но неговата тематика е твърде далеч от специфичната област на теоретичната физика, в която е обявен конкурсът - според нас, той просто е бил заблуден от доц. Л. Георгиев да се съгласи да участва.

4. В добавка към споменатите по-горе две експертни юридически становища по член 4, ал. (1) от ЗРАСРБ ще отбележим, че в Правилника на ИЯИЯЕ (виж «Нормативни документи» на сайта на ИЯИЯЕ <http://www.inrne.bas.bg/index.php/about-us>) са разписани подробно в 20 конкретни точки всички правомощия на Научния съвет и нито една точка няма отношение към право за "оперативно" определяне/назначаване на научни журита. Още по-нелепо е да се говори за « право на самостоятелна преценка» на Научен съвет, в който, с изключение на 4-мата представители на лаб. «ТЕЧ», всички останали 17 члена нямат професионално отношение и познания по научната тематика в нашата лаборатория, и конкретно – по трудовете на кандидатите в конкурса. В действителност, журито по професорския конкурс с двамата кандидати е силово нагласено (с поддръжката на директора и председателя на НС) от един единствен човек - зам.-директора доц. Л. Георгиев - член на Лаб. «ТЕЧ», който е заменил със себе си експертизата на цяла лаборатория.

5. Решенията на НС за състава на оспорваното научно жури бяха сложени на сайта на ИЯИЯЕ (<http://www.inrne.bas.bg/index.php/managment/scientific-council>) в края на работното време на 20.03.2017. До днес подробен протокол на заседанието от 16.03.2017 (нито пък на това от 02.03.2017) така и не е публикуван – даже не е изпращан на членовете на НС за обсъждане. Изглежда има съпротива от страна на дирекцията и председателя на НС срещу обективното изготвяне на протокола с включени всички чувствителни моменти от заседанието.

В заключение:

1) Молим правните експерти към МОН да дадат **еднозначно тълкуване на термина „утвърждава“ в текста на член 4, ал.(1) от ЗРАСРБ**, а именно, **допуска ли този термин тълкуване, различно от това, че НС има правата да утвърждава (да приеме) или да НЕ утвърди (да не приеме и да върне за корекции) предложение на първичното звено за научни журита по конкурси. Никъде в ЗРАСРБ или Правилника за прилагане на ЗРАСРБ не са дадени на НС допълнителни права да изменя по свое усмотрение и силово да налага свой избор на жури, с което явно се отнема правото на първичното звено дадено му от Закона.**

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

2) Молим правните експерти на МОН да отсъдят дали със своите заявления и действия зам.-директорът на ИЯИЯЕ-БАН доц. Л. Георгиев наистина е нарушил член 4, ал.(4) от ЗРАСРБ за присъствие на „частен интерес“, и съответно да отсъдят дали е **законово оправдано той да бъде член на въпросното научно жури, както и активен участник във формирането му.**

3) **Настояваме, в случай на установяване на правилността на описаните в настоящия сигнал нарушения на член 4, ал.(1) и член 4, ал.(4) от ЗРАСРБ, определеното от НС на ИЯИЯЕ жури да бъде отменено и процедурата за избор да бъде върната за ново предложение за състава на журито от страна на първичното звено.**

Допълнителни коментари по ЗРАСРБ и Правилника за приложението му:

1. По наше мнение в ЗРАСРБ и Правилника към неговото прилагане отсъства ясно определение на процедурата, по която се формира предложението на първичното звено за жури (което впоследствие се предлага на НС за утвърждаване), в частност дали това трябва да се прави само от хабилитираните учени в звеното, или от всички сътрудници.

2. Изглежда разумно в Закона и/или Правилника да има изрично изискване потенциалните кандидати в конкурси за академичната длъжност «професор» да бъдат атестирани на семинар в първичното звено с препоръка да им бъде открита процедура преди откриване на самата процедура по предложение на директора. На такъв семинар сътрудниците на звеното вече могат да направят и информиран избор при изготвяне на предложението за НЖ.

3. В настоящия закон (в отсъствие на независим орган подобен на закрития ВАК), е дадена прекалено голяма власт на директорите, които на практика контролират напълно и независимия на хартия НС - както в случая (и не за пръв път) е демонстрирано в ИЯИЯЕ. Това поощрява злоупотребата с административна власт и не допринася за издигане на научното ниво на академичните институции.

Благодарим Ви, г-н Министър, за Вашето внимание.

София, 24.03.2017

С уважение:

(чл.-кор. Е. Нисимов) (чл.-кор. В. Петкова)

ПРИЛОЖЕНИ ДОКУМЕНТИ

1. Три доклада от 08.12.2016 на чл.-кор. Е. Нисимов с предложения за обявяване на три конкурса за акад. длъжност „професор“ в ИЯИЯЕ-БАН.
2. Протокол № 9 от заседанието на НС на 15.12.2016 г.
3. Сигнал до МОН от доц. дфн Н. Стоилова с вх.№ 94-1347 от 21.03.2017.
- 4а. и 4б. Писмо до директора, зам.-директора и председателя на НС на ИЯИЯЕ и доклад на чл.-кор. Е. Нисимов до НС във връзка с необходимостта от актуализация на член 17 от Допълненията на ИЯИЯЕ към Правилника на БАН за прилагане на ЗРАСРБ поради колизията на този член с член 31, ал. (2) от (държавния) Правилник за прилагане на ЗРАСРБ.
- 5а. и 5б. Доклади на доц. Л. Георгиев и доц. Н. Николов.

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

6а. и 6б. Доклади на чл.-кор. Е. Нисимов до НС в отговор на доклади на доц. Л. Георгиев и доц. Н. Николов.

7а. Становище на адвокат Менева от Софийска Адвокатска Колегия.

7б. Становище на адвокат Атанасова от Адвокатска кантора „Доковска, Атанасов и съдружници“.

7в. Становище на юрист-консулта на ИЯИЯЕ г-жа Лина Николова.